

NA TRAGU IZVRŠENJA TESTAMENTUMA - DELMATIN POVRATAK U SPLIT

U spomen na maestra Ljubu Stipišića Delmatu, predstavljena njegova spomen-soba i zavičajni poetsko-glazbeni odjel Gradske knjižnice Marka Marulića

U subotu, 9. listopada 2021., povodom 10. obljetnice smrti maestra Ljube Stipišića Delmate, organizirano je tematsko predstavljanje Zavičajnog poetsko-glazbenog odjela s kućnom knjižnicom Jakše Fiamenga i Delmatinom spomen sobom, u prostorijama Knjižnice Grad, koja se nalazi u Zagrebačkoj ulici na broju 4. U prekrasnom dvorištu bivše Realke, a današnje IV. i V. gimnazije, sa Svetim Dujom kao najljepšim dijelom scenografije, uz zvuke klapske pisme, program je vodila Herci Ganza, autorica monografije Ljube Stipišića Delmate „Nima vaki testamenta“.

- *U želji da ovaj Zavičajni poetsko-glazbeni odjel s Jakšinim librima i Ljubinin tinelon bude novi kulturološki punkt Splita namijenjen svima koje nadahnjuje i upotpunjuje pisana i pjevana ostavština, za sve koji će nastaviti njegovati autohtone vrijednosti otrgnute zaboravu ili pak kreirati nove umjetničke vrijednosti ili znanstvene radove – stvaramo ovaj prostor izazova i kontemplacije otvoren za nova iščitavanja Delmatinog i delmatskog Testamentuma– rekla je okupljenima Herci Ganza.*

Pokretačica i nositeljica ovog projekta ravnateljica Gradske knjižnice Marka Marulića Split Grozdana Ribičić izabranom skupu kojeg su činili predstavnici političke vlasti, kulturnih i obrazovnih ustanova grada, članovi Zaklade Delmata, obitelji Stipišić te suradnici na projektu, obratila se riječima: *Zvali smo vas s puno ljubavi i povjerenja i, što je najvažnije, s dobrom namjerom. Tako je sve i krenulo! Jedna dobra namjera naslonila se na drugu, jedan dobar susret izrodio je novi, i tako je sve vodilo u začarani, čarobni slijed dobrih ljudi, ideja i namjera. Rob Rieman to je u svojem romanu nazvao „plemstvom duha“. Plemenite namjere išću plemenite ljude i njihove saveze. Vjerujem da to svijet čini boljim i ljepšim mjestom za življenje.*

Izrazivši zadovoljstvo što je ovaj projekt Zavičajne kuće GKMM Split okupio velik broj vrsnih suradnika, ljudi dobre volje, znanja i želje da se na najbolji način skrbimo o našim velikanima, zahvalila je na dosadašnjoj podršci Grada Splita, te obećanoj podršci Splitsko-dalmatinske županije s nadom da će se njima pridružiti i Ministarstvo kulture i medija kako bismo svi zajedno nastavili njegovati lokalne vrijednosti koje su ujedno i nacionalna vrijednost.

Prisutnima se obratio Ivan Pehar, upravitelj Upravnog odbora Zaklade Delmata i nekadašnji ravnatelj Gradske knjižnice Zadar koji je sa Stipišićem tijekom posljednjeg desetljeća života pokrenuo cijeli niz projekata. Među njima je i dugogodišnji Delmatin san u cilju osiguravanja egzistencije klapske pisme - Smotra dječjih klapa. *Nakon maestrove smrti Ljubini prijatelji i*

poklonici započinju stvaranje lanca prijateljstva i odavanja počasti ovome velikom čovjeku koji nas je zadužio svojim djelima, ali i ljudskošću i ukupnom svojom osobnošću. Upravno vijeće Gradske knjižnice u Zadru prihvaća moj prijedlog osnivanja Zaklade Delmata, te se s obitelji Stipišić početkom 2012. potpisuju potrebni dokumenti – prisjetio se mr. sc. Ivan Pehar u iscrpnom izlaganju povijesnog pregleda rada i aktivnosti Zaklade. Bilo je iznimno vrijedno čuti i prisjetiti se što su članovi Zakade tijekom posljednjeg desetljeća volonterski realizirali. Riječ je o cijelom nizu vrijednih projekata, kao što su digitalizacija Ljubine ostavštine, brojne promocije knjiga, koncerti, uprizorenja njegovih djela, pokretanje studija klapskog pjevanja na Umjetničkoj akademiji u Splitu, večeri dječjih klapa na Omiškom festivalu, snimanje filma i pisanje monografije o Delmati te brojnih drugih. Ljubinim povratkom u rodni grad ispunjavaju misiju. Govor je završio Ljubinom poznatom uzrečicom: „Što napravimo danas, neće sutra propasti.“

Zlatan Stipišić Gibonni, Delmatin sin, u svom je, uvijek emotivnom govoru kad je riječ o njegovom ocu, podijelio s publikom misao koju je njegov otac za života često citirao: „Možda Bog ima bolji plan s tobom nego ti sa sobom.“, zaključivši kako sigurno postoji dobar razlog zbog kojeg se njegov otac tek sada, nakon niza godina u traganju za mjestom gdje može stvarati diljem Hrvatske od Strožanca, Zadra, Sv. Filipa i Jakova, Raba i Samobora, napokon usidrio u svom Splitu. Tako nije ostao poznat i prepoznat samo u Splitu i Dalmaciji, nego mnogo šire.

Nakon uvertire u događaj na otvorenome koja je okupljene pripremila za dolazak u prostor Zavičajne kuće, maestro Vinko Didović glazbenim je triptihom zaželio svima dobrodošlicu u Delmatinu spomen-sobu. Kao svojevrsna kustosica ovog prostora u izgradnji Herci Ganza nazvala ju je Ljubinim tinelom aludirajući na atmosferu tinela doma Stipišićevih na Skalicama: *Dopustite mi da vam u ovom emotivnom trenutku citiram sjećanja dugogodišnjeg Ljubinog prijatelja, akademskog slikara Josipa Botterija Dinija, koji mi je opisao dom Stipišićevih kao nezaobilazno okupljalište umjetnika koje je i sam rado pohodio: „Vrata njihovog stana uvijek su bila otvorena svim Ljubinim prijateljima i suradnicima. Često i danas razmišljam kako je Ljubina kuća bila žrtva glazbe i nekih vlastitih čežnji, a njegova je supruga Nataša bila prava suputnica i supatnica. Grize me savjest jesmo li toj obitelji škodili? Ali Ljubo je bio magnet koji je privlačio ljude, a onda je i cijela obitelj ponosno bila dio te jedinstvene priče. Ljubin mali salon u stanu na Skalicama nazivali smo akademijom, tu se u isto vrijeme polemiziralo o filozofskim i teološkim temama, sviralo, pisalo, slikalo. Nije bilo ure kad se nije dolazilo kod njih... Sjećam se da sam jednom, u vrijeme dok sam živio na Braču, stigao u Split usred noći i postavivši si pitanje: Na koja vrata grada mogu ući? – imao samo jedan odgovor – na ona Ljubinoga doma!“*

Ovu priču sam u monografiji nasloвила „Omiljena vrata grada“ i iskreno se nadam da su ova ovdje vrata kroz koja smo zajedno prošli nova omiljena vrata grada!

Dinko Peračić, arhitekt i tvorac idejnog projekta pod nazivom „Piva klapa ispod volta“ progovorio je o složenosti zadatka osmišljavanja ne baš velikog prostora koji proizlazi iz Delmatine kompleksne osobnosti i hiperprodukcije njegovih brojnih talenata. Istakao je zarazni entuzijazam ravnateljice Grozdane Ribičić, Herci Ganza i drugih suradnika zbog kojih se svi osjećaju pozvanima uključiti se u ovu zajedničku avanturu.

Kako su ovo bile simboličke „babine“, novi Odjel GKMM dobio je i prvi dar. Ravnatelj Festivala dalmatinskih klapa Omiš prof. Mijo Stanić, donirao je tri reprezentativna zbornika dalmatinskih klapskih pjesama, te cijeli niz notnih edicija koje je Omiški festival kao najstarije Ljubino klapsko dite objavilo. Izrazio je želju da se suradnja između Festivala i prostora u Zagrebačkoj ulici ubuduće ostvari kroz radionice i susrete ili manifestira kroz neke druge ideje, a činom darivanja potakao i druge institucije i pojedince na darivanje i stvaranje bogate notne zbirke.

Nakon razgledavanja prostora čiji su građevinsko-zanatski radovi pri kraju te uskoro slijedi opremanje prostora, ali i mogućnosti uvida u izgled stanja derutnog i zapuštenog prostora prije uređenja putem projekcije i mini izložbe fotografija, uzvanici su nastavili druženje u dvorištu kojeg su, na isti način, brižno i odgovorno, prije nekoliko godina uredile gimnazije Vladimir Nator i Marko Marulić.

Gradonačelnik Splita Ivica Puljak izrazio je zahvalnost inicijatorima, nositeljima i dosadašnjim sudionicima u ovom projektu koji je jedinstven doprinos kulturi i očuvanju dalmatinskog i splitskog identiteta na kojeg možemo biti ponosni. Među ostalim zahvalio je i svome prethodniku gradonačelniku Andri Krstuloviću Opari koji je prepoznao njegovu vrijednost i naglasio da će se projekt završiti uz svesrdnu pomoć Grada Splita.

Tomislav Đonlić, pročelnik Upravnog odjela za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu Splitsko-dalmatinske županije referirao se na Ljubin tinel - koji je smješten između IV. i V. gimnazije u Splitu i prostora Knjižnice, kao simboličan most između novih generacija i onoga što predstavljaju Ljubo Stipišić i Jakša Fiamengo. Još jednom je istakao da je Delmatina pjesma „Čuj, dozivlju časni pređi“ himna Splitsko-dalmatinske županije, te u ime Županije obećao pomoći u finalizaciji ovog projekta. Domaćini su zahvalili županu Blaženku Bobanu koji je bio spriječen doći ali je poslao poruku svesrdne podrške.

Predstavnica ministrice kulture i medija, Anita Gamulin iz Konzervatorskog odjela u Splitu prepoznala je vrijednost ideje Ljubinog tinela, njegove intime i potencijala koje treba sačuvati duh tinela i nadograđivati ga kao unikatni kutak koji će uskoro biti dostupan i hraniti dušu građanima Splita.

Za kraj, Herci Ganza izrazila je nadu da će svi okupljeni pronaći načina da se okonča započeto i da se prostor što prije stavi u funkciju. Nakon okupljanja, članovi obitelji Stipišić, članovi Zaklade Delmata i predstavnici Gradske knjižnice Marka Marulića, koji se sad s ponosom zovu čuvarima Delmatine baštine, na gradskom groblju Lovrinac položili su cvijeće i još jednom odali počast velikom maestru Ljubi Stipišiću Delmati.